

ПЕРЕВОЗНИК Владислав, здобувач 2-го курсу другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 201 Агрономія

Науковий керівник: **ШУВАР Іван Антонович**, д. с.-г. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

м.Львів

ПРОДУКТИВНОСТІ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ В ПЛОДОЗМІННІЙ СІВОЗМІНІ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКА І УМОВ БІОЛОГІЗАЦІЇ ЗЕМЛЕРОБСТВА

Буряки цукрові упродовж останніх років були в Україні одним з найпотужніших локомотивів економіки сільського господарства, адже це найбільш високопродуктивна культура помірного поясу планети, яка за сприятливих умов вегетації здатна створювати у процесі фотосинтезу до 28 т/га сухих речовин (або 95-100 т коренеплодів + 35 т/га гички), є водночас і культурою, врожай якої найповніше переробляють – це не лише білий цукор, а й ціла низка не менш цінних продуктів: фруктози, пектинів, глютамінової та лимонної кислот. Значний перелік і цінних для потреб тваринництва кормів [1,4].

Культура має й важливе агротехнічне значення. Під неї застосовують глибоку оранку, вносять органічні і мінеральні добрива. Вона, як просапна культура, сприяє очищенню поля від бур'янів. Тому буряки цукрові є цінним попередником для наступних культур сівозміни. Вони поліпшують загальний рівень землеробства [1-3].

Однак, потенціал культури людина використовує ще не повною мірою, для цього є ще певні резерви. Тому удосконаленню окремих елементів інтенсивної технології вирощування буряків цукрових в умовах у ФГ „Мрія” Горохівського

району Волинської області ми присвятили свої дослідження.

Грунт на дослідних ділянках темно-сірий лісовий, характеризується порівняно невеликим умістом гумусу (до 3,0 %), до того ж з глибиною поступово зменшується. Рухомими формами поживних речовин вони середньо забезпечені. Вміст кальцію з глибиною зростає від 14,8 до 18,8 мг на 1 кг ґрунту, аналогічно зростає показник рН – від 5,7 до 6,8. Загалом дані ґрунти придатні для вирощування усіх районованих у даній зоні сортів сільськогосподарських культур. За гранулометричним складом ці ґрунти відносять до легкосуглинкових. Дослідження виконано за загальноприйнятими методиками.

У досліді, закладеному нами у ФГ „Мрія” Горохівського району Волинської області 2022 року на темно-сірому лісовому ґрунті в 4-пільній польовій сівозміні з таким чергуванням культур: 1-е поле – соя/горох, 2) пшениця озима + гірчиця біла, 3) буряки цукрові, 4) картопля вивчили вплив попередників на продуктивність буряків цукрових. Розміщували буряки цукрові після таких попередників: 1) пшениця озима; 2) пшениця озима + гірчиця біла на сидерат; 3) картопля.

За результатами дослідження 2022 року нами встановлено, що у зоні достатнього зволоження, серед дослідних попередників буряків цукрових, найвищу врожайність отримано у варіанті 2 (пшениця озима + гірчиця біла) – 557 ц/га, що на 65,0 ц/га перевищує контроль (492 ц/га).

Вирощування післяжнивної гірчиці білої на сидерат у варіанті №2, як елемент біологізації технології, призводило до зменшення рівня забур'яненості посівів на час обох підрахунків: 48 і 4,7 шт. /м², або відповідно – на 15,5 і 29,8% менше, ніж на контролі. Виявлено також тенденцію до зростання цукристості коренеплодів.

Список використаних джерел:

1. Бегей С.В., Шувар І.А. Екологічне землеробство: Підручник. Львів: ”Новий Світ-2000”, 2007. 429 с.

2. Солома, післяжнивні рештки і сидерати – агротехнологічні елементи біологізації сучасного землеробства: монографія /Іванишин В. В., Шувар І. А., Бахмат М. І. та ін.: За заг. Ред. І. А. Шувара, В. М. Сендецького. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 292с.

3. Шувар І. А. Наукові основи сівозмін інтенсивно-екологічного землеробства. Львів: Каменяр, 1998, 224 с.

4. Шувар І.А. Сидерати в сучасному землеробстві: науково-виробниче видання (монографія) /І. А. Шувар, О. М. Бердніков, Л. В. Центилю, В. М. Сендецький та ін.; за заг. ред. І. А. Шувара. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 156с.

ПЕТРІВ Ольга, здобувачка 2-го курсу другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 201 Агрономія, ЗВО «Подільський державний університет»

ПОГОРЕЦЬКА Наталія.Миколаївна., провідний фахівець
Хмельницька філія ДУ «Інститут охорони ґрунтів України»
м. Кам'янець-Подільський

ДЕГРАДАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ҐРУНТІВ РІЛЛІ В ТОВ «БРИКІВСЬКЕ» ШУМСЬКОГО РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА МЕТОДИ ЇХ ПРОТИДІЇ

Деградація ґрунтів – це погіршення їх властивостей, коли ґрунти втрачають частину своїх функцій або повністю родючість. Причинами деградації ґрунтів можуть бути природними та антропогенними, тому вона проявляється більше в сільськогосподарських угіддях.

Деградація проявляється як в природних, так і в сільськогосподарських угіддях. Якщо ґрунт володіє високою природною родючістю (багатий на гумус, мінеральнудрібнодисперсну складову), сприятливими фізико-хімічними і хімічними властивостями, він активніше протидіє негативним антропогенним чинникам і має більший потенціал до відновлення.